SZKODNIKI RZEPAKU

SZKODNIKI JESIENNE

Pchełki

Najbardziej szkodliwe jest żerowanie larw, które wgryzają się do ogonków liściowych i głównych nerwów liści. Miejsca wgryzania na liścieniach i liściach są widoczne jako otwory. Zmniejszają one znacznie powierzchnię asymilacyjną liści i mogą powodować zamieranie roślin.

Pchełka rzepakowa (*Psylliodes chrysocephala*)

Mszyce

Wysysają soki z tkanek roślin. Silnie skolonizowane liście są zdeformowane, a ich wzrost zredukowany. Mszyce bardzo szybko adaptują się do zmiennych warunków środowiskowych i potrafią błyskawicznie skolonizować roślinę. Są wektorami chorób wirusowych rzepaku.

Mszyca brzoskwiniowa (*Myzus persicae*)

Chowacz galasówek

Larwy żerują w szyjce korzeniowej lub w korzeniu głównym. W miejscach żerowania tworzą się charakterystyczne narośle, tzw. galasy. Uszkodzone rośliny są osłabione i bardziej podatne na przemarzanie.

Chowacz galasówek (*Ceutorhynchus pleurostigma*)

Śmietka kapuściana

Larwy żerują na korzeniach, początkowo na mniejszych, później wgryzają się w korzeń główny, drążąc korytarze w jego powierzchniowej części. Rośliny z uszkodzonym systemem korzeniowym wolniej rosną, czasami nawet zamierają, i są bardziej podatne na przemarzanie.

Śmietka kapuściana (*Delia radicum*)

Tantniś krzyżowiaczek

Młode larwy wgryzają się do wnętrza liścia, tworząc niewielkie miny. Starsze larwy żerują na powierzchni liścia. Początkowo wygryzają w liściach niewielkie okienka. Później powstają w tych miejscach otwory. Wzrost uszkodzonych roślin jest spowolniony, może dochodzić też do ich zamierania.

Tantniś krzyżowiaczek (*Plutella xylostella*)

Gnatarz rzepakowiec

Larwy żerują początkowo na dolnej stronie liści, zeskrobując tkankę i wygryzając małe otwory w blaszce. Starsze larwy żerują na powierzchni liści. Zjadają całe liście, zostawiając jedynie główne nerwy. W ciągu kilku dni mogą zniszczyć całą plantację rzepaku ozimego po wschodach.

Gnatarz rzepakowiec (*Athalia rosae*)

Szkodniki glebowe

Drutowce i pędraki odgryzają korzenie boczne i nadgryzają korzeń główny. Larwy rolnic żerujące w glebie podgryzają rośliny w okolicach szyjki korzeniowej, odcinając je od korzeni. Część roślin jest wciągana do otworów w glebie i tam zjadana.

Od góry: drutowce, pędraki, larwy rolnic i leni

SZKODNIKI WIOSENNE

Chowacze

Chowacze łodygowe: brukwiaczek i czterozębny, atakują wczesną wiosną. Ich larwy żerują wewnątrz łodyg, powodując osłabienie i zahamowanie we wzroście roślin. Chowacz podobnik pojawia się później. Jego larwy uszkadzają młode łuszczyny, powodując ich przedwczesne żółknięcie i deformację.

Chowacz czterozębny (*Ceutorhynchus pallidactylus*)

Słodyszek rzepakowy

Stadium szkodliwym jest wyłącznie chrząszcz, który wygryza pąki kwiatowe. Jeżeli faza zamkniętego pąka przedłuża się z powodu chłodów, szkody na plantacji rzepaku mogą być bardzo duże. Uszkodzone pąki żółkną, zasychają, a następnie odpadają.

Słodyszek rzepakowy (*Meligethes aeneus*)

Pryszczarek kapustnik

Larwy uszkadzają nasiona i wysysają wewnętrzne ściany łuszczyn, które zaczynają żółknąć, ulegają deformacji, kurczą się i przedwcześnie pękają. Powoduje to osypywanie się nasion jeszcze przed zbiorem i powstawanie niekontrolowanych samosiewów.

Pryszczarek kapustnik (*Dasyneura brassicae*)

Mszyca kapuściana

Potrafi błyskawicznie po pojawie, z dnia na dzień, silnie skolonizować roślinę. Wysysa soki z jej tkanek. Porażone fragmenty roślin są zwykle zdeformowane, skręcają się lub całkowicie zamierają. Powierzchnia asymilacyjna liści jest zredukowana, a ich wzrost wyraźnie zahamowany.

Mszyca kapuściana (*Brevicoryne brassicae*)

Autorzy fotografii: Tomasz Klejdysz, Przemysław Strażyński, Joanna Zamojska

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
www.gov.pl/web/rolnictwo

Opracowano w ramach dotacji celowej z budżetu państwa na rok 2025,
na realizację zadania 1.11 pn. „Upowszechnianie i wdrażanie wiedzy o integrowanej ochronie roślin”

INSTYTUT OCHRONY ROŚLIN
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY
www.ior.poznan.pl